

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 4 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Ūkininkams, pagal Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 10(1) straipsnio nuostatas, įsigaliosiančias nuo 2024 m. lapkričio 1 d., leidžiama gaminti tradicinius alkoholinius gėrimus. Pažymėtina, kad per kalendorinius metus galima pagaminti ne daugiau kaip 100 litrų tokių alkoholinių gėrimų kaimo turizmo sodybose ne parduoti, o tik savo ar šeimos poreikiams tenkinti ir (arba) degustuoti vietoje. Įvertinant tai, kad leidžiamas pagaminti kiekis nėra didelis (per metus yra iki 100 litrų), taip pat, kad nebus vykdoma prekyba todėl, taikant akcizą šiems produktams, nebus reikšmingos įtakos valstybės biudžetui, tačiau tai sukurs neproporcingai didelę mokestinę naštą ūkininkams. Be to, tradicinių gėrimų gamyba yra svarbi Lietuvos paveldo dalis ir tokių produktų gamyba turėtų būti skatinama, nes tai prisidėtų prie kaimo vietovių gyvybingumo, taip pat kaimo turizmo plėtros, todėl parengtas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 4 straipsnio ir 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas), numatant išimtis, kad ūkininko gaminami tradiciniai alkoholiniai gėrimai yra atleidžiami nuo akcizų ir akcizinių sandėlių steigimo.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai – Lietuvos Respublikos Seimo nariai:

Kazys Starkevičius (el. p.: kazys.starkevicius@lrs.lt, tel. +370 698 42182);

Mindaugas Skritulskas (el. p.: mindaugas.skritulskas@lrs.lt, tel. +370 698 42667);

Gintautas Paluckas (el. p.: gintautas.paluckas@lrs.lt, tel. +370 686 11131);

Eugenijus Gentvilas (el. p.: eugenijus.gentvilas@lrs.lt, tel. +370 698 42794).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau - AĮ) 4 straipsnio 5 dalimi, ūkininkams, gaminantiems tradicinius alkoholinius gėrimus, nenumatyta išimtis, nesterigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlio. Tokia išimtis taikoma fizinio asmens tik asmeniniam naudojimui (t. y. skirtoms ne parduoti, o tik savo ar šeimos poreikiams) gaminamoms, perdirbamoms ir (arba) maišomoms akcizais apmokestinamoms prekėms, kurios, pagal AĮ 27 straipsnio 1 dalies 2 punktą, yra atleidžiamos ir nuo akcizų. Pažymėtina, kad AĮ 27 straipsnio 1 dalyje nenumatyta išimtis, leidžianti netaikyti akcizų ūkininkų gaminamiems tradiciniams alkoholiniams gėrimams.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma AĮ 4 straipsnio 5 dalyje nustatyti išimtį ūkininkams, gaminantiems tradicinius alkoholinius gėrimus, nesterigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlio ir papildyti AĮ 27 straipsnio 1 dalį nauju 11 punktu, nustatant išimtį, kad ūkininko gaminami tradiciniai alkoholiniai gėrimai yra atleidžiami nuo akcizų. Naminės degtindarystės ir kitų tradicinių gėrimų gamyba yra svarbi Lietuvos tautinio paveldo dalis, todėl ji turėtų būti išsaugoma ir pristatoma kaip kultūrinė vertybė. Įstatymo projekto nuostatų įgyvendinimas skatintų kaimo turizmo plėtrą, sudarytų sąlygas įtraukti atskirus namų gamybos alkoholinius gėrimus į tautinio paveldo sąrašą bei skatintų atsakingą ir saikingą jų vartojimą. Taip pat sudarytų sąlygas perdirbti perteklinius šalyje užaugintus rugius, uogas bei medų, prisidėtų prie naujų darbo vietų kūrimo kaimo turizmo sodybose.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Įstatymų projektų priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įstatymų projektų priėmimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, priimti naujų, keisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymų projektuose nėra įtvirtinta naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Ūkininko gaminamas tradicinis alkoholinis gėrimas“, „akcizas“ „akcizinis sandėlis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Teikia Seimo nariai:
Kazys Starkevičius,
Mindaugas Skritulskas,
Gintautas Paluckas,
Eugenijus Gentvilas